

Artykuł pochodzi z czasopisma:
Biuletyn Informacyjny dla Służb Ekonomiczno - Finansowych
nr 13 (840) z dnia 2014-05-01
www.czasopismaksiegowych.pl

wydawca: Wydawnictwo Podatkowe GOFIN sp. z o.o. ul. Owocowa 8, 66-400 Gorzów Wlkp.
www.gofin.pl sklep internetowy: www.sklep.gofin.pl

Obowiązki rejestracyjne/ewidencyjne związane z użytkowaniem samochodów w działalności gospodarczej od 1 kwietnia 2014 r.

Na temat rozliczania VAT od wydatków na pojazdy samochodowe pisaliśmy szczegółowo w kilku ostatnich numerach Biuletynu Informacyjnego. Zamieszczaliśmy również odpowiedzi na liczne pytania Czytelników dotyczące tego zagadnienia. W tym artykule - w ramach podsumowania - przedstawiamy, jakie podatnicy mają obowiązki rejestracyjne czy ewidencyjne związane z użytkowaniem pojazdów samochodowych. Zaznaczamy przy tym, że **wszystkie wyjaśnienia zawarte w tym artykule dotyczą wyłącznie pojazdów, które zgodnie z przepisami prawa o ruchu drogowym uznawane są za pojazdy samochodowe i których dopuszczalna masa całkowita (dalej - dmc) nie przekracza 3,5 tony**. Nie dotyczą zatem m.in. samochodów ciężarowych o dmc wyższej niż wyżej wskazana.

Ponadto w tym artykule zakładamy, że podatnik wykonuje wyłącznie czynności opodatkowane. Podatnik, który wykonuje również czynności zwolnione z VAT, dodatkowo musi pamiętać, że ustalając kwotę podatku, jaką może odliczyć od wydatków na samochód wykorzystywany w działalności mieszanej, powinien uwzględnić również wskaźnik proporcji.

Pojazdy z ograniczonym prawem do odliczania VAT (50% kwoty VAT)

Ogólną zasadą jest, że od wydatków na pojazdy samochodowe podatnicy mogą odliczać 50% kwoty VAT. To ograniczenie stosują podatnicy wykorzystujący pojazdy:

- 1) zarówno do celów firmowych, jak i prywatnych,
- 2) wyłącznie do celów firmowych, ale dla uproszczenia rezygnują z prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu.

Powyższe nie dotyczy tylko pojazdów konstrukcyjnie przeznaczonych do działalności gospodarczej, gdyż takie pojazdy generalnie są uznawane za wykorzystywane wyłącznie do celów firmowych.

WAŻNE: Podatnicy, którzy odliczają 50% kwoty VAT od wydatków związanych z użytkowaniem pojazdów samochodowych (od zakupu paliwa do niektórych pojazdów VAT w ogóle nie podlega odliczeniu), nie mają żadnych obowiązków wobec fiskusa. Nie muszą zatem składać żadnych informacji ani druków. Dla celów VAT nie muszą również prowadzić ewidencji przebiegu pojazdu.

Pojazdy ze 100% prawem do odliczania VAT od wszystkich wydatków

Można wyróżnić cztery grupy pojazdów, od wydatków na które można odliczać cały VAT (także od zakupu paliwa). Dotyczy to pojazdów wykorzystywanych wyłącznie do działalności gospodarczej. Obowiązki ewidencyjne/rejestracyjne - w zależności od tego, jaki pojazd podatnik użytkuje - przedstawiamy w formie tabeli.

Obowiązki podatnika	Warunki/terminy
samochody osobowe i inne pojazdy samochodowe, niżej niewymienione, wykorzystywane wyłącznie do celów związanych z działalnością gospodarczą	
1) określenie zasad używania pojazdów,	- ewidencję przebiegu pojazdu należy prowadzić od

<p>2) prowadzenie ewidencji przebiegu pojazdu,</p> <p>3) złożenie informacji do urzędu skarbowego o wykorzystywaniu pojazdów wyłącznie do celów firmowych na druku VAT-26</p> <p>Uwaga! Nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu i składania informacji VAT-26 w przypadku pojazdów:</p> <p>a) przeznaczonych wyłącznie do odprzedaży, sprzedaży (w przypadku pojazdów wytworzonych przez podatnika), oddania w odpłatne używanie na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze - jeżeli odprzedaż, sprzedaż lub oddanie w odpłatne używanie tych pojazdów stanowi przedmiot działalności podatnika;</p> <p>b) w odniesieniu do których podatnik odlicza VAT w wysokości 50%, lub podatnikowi w ogóle nie przysługuje prawo do odliczenia (dotyczy pojazdów wykorzystywanych do czynności zwolnionych z VAT)</p>	<p>dnia rozpoczęcia wykorzystywania pojazdu samochodowego wyłącznie do działalności gospodarczej do dnia zakończenia wykorzystywania tego pojazdu wyłącznie do tej działalności (uwaga! dla pojazdów nabytych/ importowanych przed 1 kwietnia br. ww. ewidencję należy prowadzić począwszy od dnia, w którym poniesiono pierwszy, po 31 marca br., wydatek na pojazd),</p> <p>- informację VAT-26 należy złożyć w terminie 7 dni od dnia, w którym po 31 marca br. podatnik poniesie pierwszy wydatek związany z pojazdem</p>
<p>pojazdy samochodowe, inne niż samochody osobowe:</p> <p>1) mające jeden rząd siedzeń, który oddzielony jest od części przeznaczonej do przewozu ładunków ścianą lub trwałą przegrodą:</p> <p>a) klasyfikowane na podstawie przepisów o ruchu drogowym do podrodzaju: wielozadaniowy, van lub</p> <p>b) z otwartą częścią przeznaczoną do przewozu ładunków;</p> <p>2) które posiadają kabinę kierowcy z jednym rzędem siedzeń i nadwozie przeznaczone do przewozu ładunków jako konstrukcyjnie oddzielne elementy pojazdu</p>	
<p>- przeprowadzenie przez okręgową stację kontroli pojazdów dodatkowego badania technicznego, potwierdzonego stosownym zaświadczeniem wydanym przez tę stację,</p> <p>- uzyskanie wpisu w dowodzie rejestracyjnym pojazdu o spełnieniu ustawowych warunków</p> <p>Uwaga! Dla tych pojazdów nie trzeba m.in. prowadzić ewidencji przebiegu pojazdu ani zgłaszać ich do urzędu skarbowego na druku VAT-26.</p>	<p>- dla pojazdów, o których mowa w pkt 1 lit. a) "stare" badania techniczne (przeprowadzone przed 1 kwietnia br.) zachowują swoją ważność (dla tych pojazdów nie ma konieczności przeprowadzania "nowych" badań),</p> <p>- dla pojazdów, o których mowa w pkt 1 lit. b) i pkt 2 konieczne jest przeprowadzenie "nowych" badań technicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w terminie najbliższego obowiązkowego okresowego badania technicznego, nie później jednak niż do końca czerwca 2014 r., • nie później niż przed dniem dokonania dostawy - jeżeli przed terminem, o którym mowa wyżej, pojazd będzie przedmiotem dostawy
<p>pojazdy specjalne określone dla następujących przeznaczeń:</p> <p>1) agregat elektryczny/spawalniczy, do prac wiertniczych, koparka, koparko-spycharka, ładowarka, podnośnik do prac konserwacyjno-montażowych, żuraw samochodowy,</p> <p>2) pogrzebowy i bankowóz - wyłącznie typu A i B - jeżeli mają jeden rząd siedzeń albo ich dopuszczalna masa całkowita jest większa niż 3 tony</p>	
<p>brak jakichkolwiek obowiązków</p>	<p>- przeznaczenie pojazdów wymienionych w pkt 1 powinno wynikać z przepisów o ruchu drogowym,</p> <p>- pojazd pogrzebowy powinien spełniać wymagania określone w § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich (Dz. U. nr 249, poz. 1866),</p> <p>- bankowóz powinien spełniać wymagania określone w załączniku nr 3 albo załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych</p>

	i Administracji z dnia 7 września 2010 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. nr 166, poz. 1128 ze zm.)
pojazdy konstrukcyjnie przeznaczone do przewozu co najmniej 10 osób łącznie z kierowcą	
brak jakichkolwiek obowiązków	przeznaczenie pojazdu powinno wynikać z dokumentów wydanych na podstawie przepisów o ruchu drogowym

Przykład

Podatnik wykorzystuje samochód osobowy nabyty w 2013 r. wyłącznie do celów firmowych. Od wydatków na ten pojazd podatnik zamierza od 1 kwietnia br. odliczać cały VAT. Podatnik opracował zasady używania ww. pojazdu. Wynika z nich, że pojazd służy wyłącznie do odbywania podróży służbowych pracowników. Miejsce parkowania pojazdu - siedziba firmy. Wskazano także, że pojazdu tego nie można wykorzystywać do celów prywatnych.

Pierwszy wydatek na ten pojazd, po 31 marca br., podatnik poniósł 18 kwietnia br. (zakup paliwa). Podatnik powinien:

- *począwszy od 18 kwietnia br. prowadzić ewidencję przebiegu pojazdu,*
- *najpóźniej 25 kwietnia br. złożyć w urzędzie skarbowym informację o wykorzystywaniu ww. pojazdu wyłącznie do celów firmowych (na druku VAT-26).*

Korzystanie z tzw. "praw nabytych"

Z tzw. "praw nabytych" mogą korzystać podatnicy, którzy użytkują niektóre samochody na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze zawartej przed 1 kwietnia 2014 r.

WAŻNE: Korzystanie z "praw nabytych" uprawnia do odliczania całego VAT jedynie od czynszu najmu (rat leasingowych, itp.). Od pozostałych wydatków eksploatacyjnych VAT powinien podlegać odliczeniu według "nowych" zasad (czyli - w przypadku braku prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu - w wysokości 50% kwoty VAT).

Warunki, jakie muszą być spełnione, aby korzystać z praw nabytych, przedstawiono w formie tabeli.

Podmioty, które mogą korzystać z "praw nabytych"	Obowiązki podatnika	Warunki korzystania z praw nabytych
<p>podatnicy użytkujący pojazdy na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze, od których przed 1 kwietnia br. podatnikowi przysługiwało prawo do odliczenia całego VAT; dotyczy zatem np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojazdów z przynajmniej 3 miejscami/ siedzeniami, które mają homologację ciężarową i ładowność przynajmniej 500 kg, - pojazdów, które dotychczas spełniały warunki do odliczania całego VAT w związku z przeprowadzonym badaniem technicznym, ale od 1 kwietnia br. nie spełniają już "nowych" warunków ustawowych (czyli pojazdów, które od 1 kwietnia br. "nie przejdą" pozytywnie dodatkowych badań technicznych, np. pojazdów z dwoma rzędami siedzeń) 	<p>zarejestrowanie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, itp. u właściwego dla podatnika naczelnika urzędu skarbowego najpóźniej do 2 maja 2014 r.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nie dokonywano zmian w umowie najmu, leasingu, itp., - pojazdy samochodowe będące przedmiotem tych umów zostały wydane podatnikowi przed 1 kwietnia br.

Przykład 1

Podatnik użytkuje na podstawie umowy leasingu samochód z homologacją ciężarową, który posiada 4 miejsca siedzące i dopuszczalną ładowność przekraczającą 500 kg. Pod koniec kwietnia br. podatnik zarejestrował umowę leasingu w urzędzie skarbowym. Nie złożył jednak druku VAT-26 i nie prowadzi ewidencji przebiegu pojazdu. Podatnik może odliczać cały VAT z faktur leasingowych (aż do zakończenia umowy leasingu). Od innych wydatków eksploatacyjnych (od zakupu paliwa, napraw, przeglądu, itp.) będzie odliczał natomiast 50% kwoty VAT.

Przykład 2

Założmy że podatnik, o którym mowa w poprzednim przykładzie, złoży do urzędu skarbowego informację VAT-26 o wykorzystywaniu pojazdu wyłącznie do celów firmowych i będzie prowadził ewidencję przebiegu pojazdu. Aby odliczać cały VAT z rat leasingowych, podatnik nie musi rejestrować umowy leasingu w urzędzie skarbowym. Zarejestrowanie tej umowy może być jednak korzystne. Może się bowiem zdarzyć, że po pewnym czasie podatnik zmieni sposób wykorzystywania tego samochodu, tj. będzie go wykorzystywał również do celów prywatnych lub zrezygnuje z prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu.

Wariant I: Podatnik nie rejestruje umowy leasingu

Po zmianie sposobu wykorzystywania pojazdu podatnik będzie odliczał 50% kwoty VAT od wszystkich wydatków na ten pojazd (także z rat leasingowych).

Wariant II: Podatnik rejestruje umowę leasingu

Po zmianie sposobu wykorzystywania pojazdu podatnik będzie odliczał:

- 1) 100% VAT z faktur leasingowych,
- 2) 50% kwoty VAT od wszystkich pozostałych wydatków na ten pojazd.